

TÉZISFÜZET

Kiss Álmos Péter

**A negyedik generációs konfliktusok
jellemzői és tapasztalatai**

doktori (PhD) értekezés szerzői ismertetője

Témavezető: Szternák György egyetemi tanár

Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
Kossuth Lajos Hadtudományi Kar
Hadtudományi Doktori Iskola

Budapest, 2011.

A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA

A második világháború óta egyre ritkábbak a nemzetállamok között hagyományos erőkkel, eszközökkel és eljárásokkal vívott háborúk. A fegyveres konfliktus domináns formája a biztonsági erők és nem-állami hadviselők közötti harc. Bár e konfliktusok elsősorban egy-egy állam határain belül zajlanak, esetenként jelentős nemzetközi dimenziót is nyerhetnek. 1945 óta a fegyveres konfliktusok 80-85 százaléka ilyen belső, aszimmetrikus (egy új hadtudományi elmélet szerint „negyedik generációs”) konfliktus.

Negyedik generációs konfliktusok eddig elsősorban Afrika és Ázsia államait érintették, de több jel arra mutat, hogy a közeljövőben elérhetik a Európa központi régióit is. Ezért nagyon fontos elemezni a negyedik generációs hadviselés különleges körülményeit és feltárni azokat az alapelveket, amelyek mentén az európai biztonsági erők saját határaikon belül sikeresen tudnak kezelni ilyen kihívásokat, és közben hűek tudnak maradni hazájuk törvényeihez, kultúrájához és értékeihez, meg tudják őrizni szabadságjogait, hagyományait és életformáját.

A KUTATÁS CELKITŰZÉSEI ÉS HIPOTÉZISEK

1. Meghatározni a negyedik generációs hadviselés természetrajzát, ismertetni társadalmi, politikai, gazdasági gyökereit.
2. Igazolni vagy cáfolni a következő hipotéziseket:
 - i. Egy negyedik generációs kihívás nem egyszerű rendészeti probléma, de nem is egyszerű katonai probléma, ezért kizárólag a rendészeti, vagy kizárólag a katonai eszközök nem elegendők. A kihívást csak akkor lehet kezelni, ha a társadalom mozgósítja erőforrásait és vállalja a minősített helyzettel járó áldozatokat.
 - ii. A konfliktus során a nemzetközi szövetségesek értékes segítséget nyújthatnak, de a harc valamennyi kockázatát, terhét és áldozatát a megtámadott társadalomnak magának kell vállalnia.
 - iii. A fegyveres küzdelem elvei és törvényei a negyedik generációs hadviselés körülményei között is érvényesülnek. A biztonsági erők kudarca az alapelvek helytelen alkalmazására vezethető vissza.
 - iv. A biztonsági erők nem tudják rendezni a konfliktust – csak a rendezéshez szükséges feltételeket tudják megteremteni. Ugyanakkor a biztonsági erők nélkül nincs lehetőség a rendezésre.
3. Felvázolni azokat az alapelveket, amelyek segítségével európai kormányok – de elsősorban Magyarország – saját erőikkel, saját határaikon belül szembe tudnak szállni a negyedik generációs hadviselés kihívásaival.

KUTATÁSI MÓDSZEREK

A kutatómunkát a nyilvánosan hozzáférhető nemzetközi és magyar szakirodalom alapműveinek tanulmányozásával alapoztam meg. A téma feldolgozásához a kvalitatív kutatási módszereket, elsősorban az esettanulmányokat találtam a legalkalmasabbnak.

Értékes információforrásnak bizonyultak a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem algériai, szerb és macedóniai hallgatóival folytatott strukturált interjúk és kötetlen beszélgetések, melyek különösen éles megvilágításba helyezték a saját határokon belül, saját állampolgárok védelmében, más saját állampolgárok ellen folytatott harcok különleges problémakörét.

Lehetőségem nyílt gyakorlati próbának is alávetni a kutatás során megfogalmazott következtetéseket: a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Vezérkari Tanfolyamán két alkalommal, a 25. Klapka György lövészdandárnál egy alkalommal vezetem negyedik generációs kihívást modellező törzsgyakorlatot.

Kutatásaim részeredményeit magyar és nemzetközi lektorált fórumokon rendszeresen közöltem és tudományos konferenciákon ismertettem.

AZ ÉRTEKEZÉS FELÉPÍTÉSE

Az első fejezetben ismertetem a hadviselés generációinak elméletét, az első három generáció közös paradigmáját és az attól alapjaiban eltérő negyedik generációs paradigmát. Feltárom a paradigmaváltás gazdasági, politikai és társadalmi gyökereit és magyarázatot adok arra, hogy egyrészt miért vált a negyedik generációs hadviselés a fegyveres konfliktusok domináns formájává, másrészt miért találják a reguláris biztonsági erők olyan nehezen kezelhető kihívásnak.

A második fejezetben ismertetek négy negyedik generációs konfliktust, melyek egy kontinenseken átívelő képet adnak, bemutatják a negyedik generációs konfliktusok széles spektrumát a nehezen kezelhető rendészeti problémától (Franciaország, 2005) a városi és vidéki terrorizmuson át (Rhodesia, 1962-1980 és Punjab, 1980-1994) a közel-hagyományos háborúig (Koszovó 1996-1999), és éles megvilágításba helyezik az aszimmetrikus hadviselés eljárásait és alapelveit. A konfliktusok összehasonlításához egy elemzési keretet alkalmazok, melynek elemei a következők: a konfliktus háttere, tér-erő-idő-információ tényezők, a hadviselők vezetési és irányítási elvei, stratégiai kommunikáció, jogi szabályozás, az események időrendje, politikai rendezés.

A harmadik fejezetben – az elemzési keret logikáját követve – ismertetem a negyedik generációs konfliktusok általános jellemzőit.

A negyedik fejezetben – ismét követve az elemzési keret logikáját – felvázolom azokat a intézkedéseket, amelyekkel a magyar biztonsági erők fölkészülhetnek egy aszimmetrikus kihívás kezelésére.

Az ötödik fejezet szolgál a dolgozat befejezéseként: összegzem a kutatómunka következtetéseit, megfogalmazom azokat az alapelveket, amelyek alkalmazása valószínű a kormány sikerét, ismertetem az elért tudományos eredményeket, és javaslatot teszek ezek hasznosítására. Továbbá megjelölöm azokat a területeket, amelyek további kutatást igényelnek.

A KUTATÓMUNKA ÖSSZEGZÉSE

Külső és belső társadalmi, politikai és gazdasági tényezők megkérdőjelezzik a nemzetállam legitimitását, egyre szűkebb korlátok közé szorítják szuverenitását és korlátozzák lehetőségeit hogy belső ellenségeivel szemben erőt alkalmazzon. Ezt kihasználva a nem-állami hadviselő egyre sikeresebben veszi föl a harcot az állam biztonsági erőivel, mert azok – a korábbi gyakorlattal ellentétben – nem alkalmazhatnak korlátlan erőt. Mindez egy paradigmaváltást eredményez a hadviselésben.

Ugyanakkor a korábbi paradigma – a nemzetállamok reguláris erőivel vívott „nagyipari háborúk” fenyegetése – nem szűnt meg. A párhuzamosan létező két hadviselési paradigma eltérő doktrínákat, eltérő harceljárásokat, eltérő felkészítést, eltérő felszerelést követelnek, valamint alapvetően eltérő gondolkodásmódot úgy a politikai döntéshozóktól, mint a biztonsági erők parancsnoki állományától és a társadalomtól. A paradigmák között nagyon kevés az átjárás, ennek ellenére a biztonsági erőknek készen kell állniuk, hogy akár egyik, akár másik – de akár egyszerre mindkét – paradigma mentén kezeljék a biztonsági fenyegetéseket.

A szembenálló felek politikai és hadászati céljai, doktrínái és eljárásai között alapvető különbségek vannak:

- A *nem-állami hadviselő* célja rákényszeríteni akarátát a társadalomra. Ehhez nincs szüksége a hagyományos értelemben vett győzelemre: elég, ha hosszú időn át fönntartja a konfliktust és egy társadalmi Stockholm-szindróma kiváltásával megakadályozza az államot, hogy az győzzön. A siker érdekében integrálja a fegyveres harcot, a legális politikai tevékenységet, a tömegmozgósító eszközöket és a folyamatos stratégiai kommunikációt, és amennyire csak lehetséges, bevonja a nemzetközi közösséget. nemcsak elutasít minden hagyományt, törvényt, szabályt vagy erkölcsi határt, mely tevékenységét bármennyire korlátozná, de legnagyobb stratégiai kommunikációs sikereit pontosan e korlátok látványosan szándékos áthágásával éri el.

- Ezzel szemben a *kormány* célja az állam jogrendjének helyreállítása, az állam nemzeti egységének és területi sérthetlenségének megvédése – amihez feltétlenül szükséges a konfliktus rövid idő alatt történő lezárása és a társadalmi Stockholm-szindróma hatásainak mérséklése. E célok megvalósítása során a kormány nem hagyhatja figyelmen kívül a törvényi szabályozást (bár módosíthatja azt), és – különösen a mai nemzetközi politikai környezetben – nem alkalmazhat korlátlan katonai erőt. Ha az erő alkalmazásában a biztonsági erők túllépnek egy (előre meg nem határozott) határt, a kormány azt kockáztatja, hogy a nemzetközi közösség fegyveres erővel is beavatkozhat a konfliktusba.

Az esettanulmányok alapján megfogalmazhatjuk azokat az elveket, amelyek ha nem is garantálják, de mindenképpen valószínűsítik a kormány sikerét egy negyedik generációs konfliktusban:

- Bár a nem-állami hadviselő kezdeti tevékenységét elsősorban erőszakos bűnözés és zavargások jellemzik, a negyedik generációs kihívás nem rendészeti probléma. De nem is egyszerű katonai probléma, melyet fegyveres erővel kezelni lehet. Ugyanakkor nem is politikai vagy gazdasági krízis. *Egyszerre rendészeti, katonai, gazdasági és politikai krízis*, melyet a szembenálló felek közötti óriási erőkülönbségek ellenére a kormány csak a társadalom valamennyi erőforrásának mozgósításával és az állam hatalmi eszközeinek szoros integrálásával tud kezelni.
- A kihívást el lehet fojtani nyers erővel, de ha ragaszkodunk azokhoz az értékekhez, hagyományokhoz és szabadságjogokhoz, amelyek Európát Európává, a civilizációt civilizációvá teszik, akkor ez nehezen elfogadható eljárás. A megoldás a *fegyveres harc és a politikai megegyezés keresése közötti egyensúly*: kezelni a konfliktust kiváltó okokat, felszámolni a nem-állami hadviselő katonai képességeit és rávenni, hogy adja föl az erőszakot és a politikai folyamatokon keresztül érvényesítse érdekeit.
- Bármennyire indokolt és kívánatos a politikai megoldás keresése, *fegyveres harc* nélkül nem lehet megvívni egy negyedik generációs konfliktust. A harcban követett doktrínákat és eljárásokat a konfliktushoz vezető és azt életben tartó társadalmi-politikai-gazdasági körülmények határozzák meg.
- Úgy az állam mint a nem-állami hadviselő számára a stratégiai *súlypont a nép támogatása*. A nem-állami hadviselő csak úgy tud a nép között rejtőzni, erőforrásokhoz jutni, új tagokat toborozni, információkat szerezni, az akciók után eltűnni, ha legalább egy jelentős kisebbség támogatását bírja. Az állam csak úgy tudja leküzdeni a nem-állami ellenfelet, ha annak megfélemlítő eljárásaitól elszigeteli és megvédi a népet. Ezzel egyben el is vágja a nem-állami hadviselőt társadalmi, hadműveleti és logisztikai bázisától. E ver-

senyben a nép (az „átlagember”) két malomkő között találja magát, és azt az oldalt fogja támogatni, amelyikkel nagyobb kockázatnak tűnik dacolni.

- A biztonsági erők csak az állami hatalom *állandó jelenlétével és vitathatatlan területi uralommal* tudják megteremteni és megtartani a nép fölötti kontrollt. Ehhez – különösen, ha a konfliktus elhúzódik – igen *nagy létszámra* van szükség. A szükséges létszám érintett terület lakosságának létszámától függ, és elérheti az 1:50-t (egy katonarendőr/csendőr minden ötven polgári személyre). A biztonsági erők általában nem képesek ilyen létszámot kiállítani, ezért állományukat sorozással, toborzással vagy helyi milíciák szervezésével kell megnövelni.
- A műveletek éltető ereje a *megbízható, pontos, gyors és folyamatos hírszerzés*: a biztonsági erők számára a felkelőkkel vívott harc a legritkább esetben jelent különösebb kihívást, de rendkívül nehéz a felkelők erőit megtalálni, és civil áldozatok és járulékos pusztítás nélkül megküzdeni velük. A hírszerzés alapja az elsősorban emberi erőforrásokra épülő helyi hálózat. A hatékony hírszerzés ikertestvére kell legyen a hatékony elhárítás.
- A siker nagy mértékben függ a sikeres kommunikációtól: a kormánynak meg kell győznie a világot, hogy tevékenysége nemcsak indokolt és jogszerű, de a nép érdekeit is szolgálja - és hogy a biztonsági erők valószínűleg győzni fognak. A kommunikáció részeként támadni kell a nem-állami hadviselő üzenetét, és egy vonzóbb, meggyőzőbb „ellen-üzenettel” kell helyettesíteni azt. A negyedik generációs konfliktus nemzetközi dimenziója azt diktálja, hogy a kormány stratégiai kommunikációs műveletei is nemzetköziek legyenek: nem elég az ország határain belül meggyőzőnek lenni, el kell érni és befolyásolni kell a nemzetközi közvéleményt is.
- A kormány alapvető érdeke, hogy aktív diplomáciával, stratégiai kommunikációval, a műveletek intenzitásának szabályozásával *elejét vegye a nemzetközi közösség beavatkozásának*.
- A biztonsági erőknek *különleges jogosítványokra* van szükségük, melyekkel elejét lehet venni, hogy a nem-állami hadviselő a törvény mögött találjon fedezéket, és onnan indítsa támadásait. Mivel így a jogi garanciák csorbulnak, és megnő a hatalommal visszaélés lehetősége, különös figyelmet kell fordítani a törvényességre és a biztonsági erők jogkövető magatartására. Ennek az éremnek a másik oldala a biztonsági erők tevékenységének pozitív jogi védelme.

A fenti elveknek egymást átfedve, egy időben kell megvalósulniuk, relatív fontosságuk a pillanatnyi helyzettől függ. A történelmi tapasztalatok azt mutatják, hogy a jelentéktelennek tűnő, elhanyagolt elem bizonyul majd a legfontosabbnak, mert az fogja megakadályozni a

többi elem érvényesülését. Az elveket ugyanúgy a hadviselés évezredes alapelveinek mátrixába illesztve kell alkalmazni, mint a hadviselés más formáinak elveivel tennénk.

A Magyar Köztársaság Nemzeti Katonai Stratégiája szerint az ország katonai erejének helyt kell állnia mind hagyományos, mind aszimmetrikus konfliktusokban. Ez jelentős előkészítő munkát követel, elsősorban az erők kiállítása, a jogszabályi környezet alakítása és a doktrína kidolgozása terén.

A CÉLKITŰZÉSEK MEGVALÓSÍTÁSA ÉS A HIPOTÉZISEK IGAZOLÁSA

A bevezetőben kitűzött célokat megvalósítottam: ismertettem a hadviselés generációinak elméletét, a generációk közötti átmeneteket, a negyedik generációs hadviselés társadalmi, politikai és gazdasági gyökereit. Esettanulmányokon keresztül ismertettem a negyedik generációs hadviselés természetrajzát, a hadviselők sikerének vagy kudarcának okait, és a levont következtetések alapján igazolást kerestem a hipotézisekre.

A kutatás igazolta az *első hipotézist*: egy negyedik generációs kihívás nem egyszerű rendészeti probléma, de nem is egyszerű katonai probléma, ezért kizárólag rendészeti, vagy kizárólag katonai eszközökkel nem lehet kezelni. Csak akkor lehet egy ilyen konfliktust megoldani, ha a társadalom mozgósítja erőforrásait, vállalja a minősített helyzettel járó áldozatokat, és latba veti az állam valamennyi hatalmi eszközét.

A *második hipotézis* szerint a „*konfliktus során a nemzetközi szövetségesek értékes segítséget nyújthatnak, de a harc valamennyi kockázatát, terhét és áldozatát a megtámadott társadalomnak magának kell vállalnia.*” E hipotézis első részét el kellett vetnem, mert a kutatás azt nem igazolta: a nemzetközi közösség bevonása nem potenciális segítség, hanem óriási potenciális kockázat. A „nemzetközi közösség” – valójában a beavatkozást végrehajtó néhány erős állam – más értékeket, más érdekeket tart szem előtt, mint a megtámadott társadalom. Beavatkozása (gyakran akkor is, ha segítő szándékkal történik) fenyegetés az állam számára. Ez viszont megerősíti a hipotézis lényegét: a harc valamennyi kockázatát, terhét és áldozatát a megtámadott társadalomnak kell vállalnia.

A *harmadik hipotézis* szerint a fegyveres küzdelem elvei és törvényei a negyedik generációs hadviselés körülményei között is érvényesülnek, és a biztonsági erők kudarca a hadművészet alapelveinek helytelen alkalmazására vezethető vissza. A kutatás arra figyelmeztet, hogy az alapelvek érvényesülnek ugyan, de a konfliktus kiváltó okai, a „háború a nép között” jellemzői, valamint a helyi körülmények következtében csak erősen módosított formában alkalmazhatóak. A kutatás igazolta a hipotézis második elemét: a biztonsági erők kudarca a hadművészet – elsősorban a hadműveleti művészet – alapelveinek helytelen alkalmazására vezet-

hető vissza.

A kutatás igazolta a *negyedik hipotézist*: a biztonsági erők csak a rendezéshez szükséges feltételeket tudják megteremteni, de nem tudják rendezni a konfliktust. Ugyanakkor a biztonsági erők nélkül a rendezésre nincs lehetőség.

TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK

Az alábbiakat tekintem új tudományos eredményeknek:

1. Azonosítottam a negyedik generációs hadviselés növekvő szerepének politikai, gazdasági és társadalmi gyökereit. Azonosítottam az első három generáció paradigmája és a negyedik generációs paradigma közötti alapvető különbségeket. Meghatároztam a negyedik generációs hadviselés helyét Kovács Jenő hadikultúrák-elméletében. Pontosítottam a negyedik generációs kihívások elemzéséhez szükséges fogalmak meghatározását.
2. Felállítottam egy elemzési keretet, amely alkalmas a negyedik generációs konfliktusok tanulmányozására és összehasonlítására. Az elemzési keretet felhasználva bemutattam négy negyedik generációs konfliktust, és ezeken keresztül bebizonyítottam, hogy fegyveres küzdelem elvei és törvényei a negyedik generációs hadviselés körülményei között is érvényesülnek – de érvényesülésükre óriási befolyást gyakorolnak a konfliktus kiváltó okai, a „háború a nép között” jellemzői és a helyi körülmények.
3. Azonosítottam és ismertettem azokat az alapelveket, amelyek mentén európai kormányok – de elsősorban Magyarország – saját határainkon belül szembe tudnak szállni a negyedik generációs hadviselés kihívásaival. Azonosítottam a negyedik generációs kihívással szembeni felkészülés legfontosabb területeit, ismertettem a felkészülés legfontosabb szempontjait és kijelöltem a felkészülés legsürgetőbb elemeit.

A KUTATÁS EREDMÉNYEINEK HASZNOSÍTHATÓSÁGA

Az értekezés kiindulási pont és nyersanyag lehet egy felkelés elleni doktrína kidolgozása során, amelyet a Honvédség harcoló alakulatai, a rendészeti szervek, az értekezésben javasolt milíciák és a titkosszolgálatok egyaránt alkalmazhatnak az állomány felkészítése során.

A közeli jövőben megalakuló közszolgálati egyetem valamennyi karán felhasználható oktatási segédanyagként, amely bemutatja a hallgatóknak az aszimmetrikus hadviselés alapjait és konkrét konfliktusok elemzésének és összehasonlításának egy lehetséges módszerét.

Oktatási segédanyag lehet a Magyar Honvédség és a Rendőrség tiszti állományának tanfolyamszerű továbbképzése során.

Az új típusú kihívások modellezés szükséges információk forrása lehet a zászlóaljok, dandárok és a magasabb szintű parancsnokságok törzsgyakorlatainak tervezése során.

A SZERZŐ PUBLIKÁCIÓI A TÉMAKÖRBE

A hadviselés szabályai és a nemzetközi terrorizmus, in Új Honvédségi Szemle, 2005.10. Budapest, pp. 107-119.

Egy elszalasztott lehetőség, in Élet és Irodalom, 2006/38. Budapest, http://www.es.hu/2006-09-24_egy-elszalasztott-lehetoseg

Irán nukleáris programja – egy katonai akció esélyei, in Új Honvédségi Szemle, 2006.09. Budapest, pp. 109-117
http://www.honvedelem.hu/hirek/kiadvanyok/uj_honvedsesegi_szemle/iran_nuklearis_programja

Harc a terrorizmus ellen: A működő antiterrorista modell, in Új Honvédségi Szemle, 2006.12. Budapest, pp. 11-26

A kultúra máza, Élet és Irodalom, 2007/02, Budapest, http://www.es.hu/2007-01-14_a-kultura-maza

A terrorizmusról – másképpen, in Új Honvédségi Szemle, 2007.09. Budapest, pp. 101-117

A working antiterrorist model, European Police College (CEPOL) e-library, 2008.02.
<https://www3.cepol.europa.eu/dspace/handle/123456789/4684#cima>

Hálózharc, European Police College (CEPOL) e-library, 2008.02.
<https://www3.cepol.europa.eu/dspace/handle/123456789/4607#cima>

Az új terrorizmus, in Magyar Szemle, 2008. 5-6 szám, Budapest,
http://www.magjarszemle.hu/szamok/2008/3/Az_uj_terrorizmus

Counterinsurgency in the Punjab – A Lesson for Europe, European Police College (CEPOL) e-library, 2009.07. <https://www3.cepol.europa.eu/dspace/handle/123456789/6485#cima>

Generációk a hadviselésben – a negyedik generáció, in Hadtudományi Szemle, 2009.2. Budapest, <http://hadtudomanyiszemle.zmne.hu/?q=hu/2009/2-%C3%A9vfolyam-2-sz%C3%A1m/hadm%C5%B1v%C3%A9szet/gener%C3%A1ci%C3%B3k-hadvisel%C3%A9sben-%E2%80%93-negyedik-gener%C3%A1ci%C3%B3>

Islám fundamentalizmus és politikai erőszak Európában, in Szakmai Szemle, 2009.04. Budapest, pp. 115-141, http://www.kbh.gov.hu/publ/szakmai_szemle/2009_4_szam.pdf

Felderítés és negyedik generációs hadviselés, in Felderítő Szemle, 2009.04. Budapest, pp. 65-79, <http://www.kfh.hu/publikaciok/2009-4.pdf>

Átvihetők-e az aszimmetrikus hadviselés tapasztalatai? in Hadtudomány, 2009. elektronikus szám, http://mhtt.eu/hadtudomany/2009/2009_elektronikus/2009_e_8.pdf

Biztonsági kihívások és veszélyek az új Európában, in Szegedy-Maszák Mihály (főszerk.): *Nemzeti művelődés – egységesülő világ*, ISBN 978-963-263-142-4 Nap Kút kiadó, Budapest, 2010. pp. 316-332.

Islamic Fundamentalism and Political Violence In Europe, European Police College (CEPOL) e-library, 2010.02.
<https://www3.cepol.europa.eu/dspace/handle/123456789/6563#cima>

Ál-gerillák – nélkülözhetetlen erők az aszimmetrikus hadviselésben, in Hadtudomány, 2010. elektronikus szám, Budapest, http://mhtt.eu/hadtudomany/2010_e_2.pdf

Az első india-pakisztáni háború, 1947-48, in Hadtudomány, 2010. elektronikus szám, Budapest, http://mhtt.eu/hadtudomany/2010_e_16.pdf

Az Izraeli Főnix – a CAHAL a dél-libanoni kudarcától a gázai sikerig, Sereg Szemle, 2010./2. Székesfehérvár, pp. 128-144.

http://www.hm.gov.hu/files/9/13638/seregszemle_2010_2_szam.pdf

Bászra 2003-07 – A politikai felügyelet kudarca, in Sereg Szemle, 2010./3. Székesfehérvár, pp. 136-147, http://www.hm.gov.hu/files/9/14046/sereg_szemle_2010_3.pdf

Milícia – kétélű kard a felkelés elleni harcban, in Sereg Szemle, 2011./1. Székesfehérvár, pp. 68-88

Ahol a hadmérnök és a polgár találkoznak: a nemkritikus infrastruktúra műszaki védelmének szabályai és előírásai, in Hadtudomány, 2011. elektronikus szám, Budapest,

www.mhtt.eu/hadtudomany/2011_e_8.pdf

A 2005. évi francia intifáda rendészeti tapasztalatai, referátum, Rendészeti Kutatások – A Rendvédelem Fejlesztése konferencia, Pécs, 2011. június 23.

Militia – the Critical Mass in Asymmetric Conflicts, in Contemporary Military Challenges, Ljubljana, Slovenia, 2011. (szerkesztés alatt)

Információs műveletek aszimmetrikus konfliktusokban, Sereg Szemle, Székesfehérvár, 2011/4. (szerkesztés alatt)

Szakmai életrajz

Személyi adatok:

Születési hely, idő: Budapest, 1953. március 5.
Lakcím: 1117 Budapest, Október 23 utca 33
Telefon: +36 70 292 0246
E-mail: peter.a.kiss@chello.hu

Végzettség:

1995 Master of Business Administration,
Webster University, St Louis MO
(honosítva 2009-ben – okleveles közgazdász gazdálkodási szakon)

1993 Master of Computer Resources Management,
Webster University, St Louis MO

1987 Bachelor of Science – Social Sciences, Regents College, Albany NY

Nyelvismeret:

angol felsőfokú nyelvvizsga (1971)
orosz ARMA katonai szaknyelvi középfokú nyelvvizsga (2011)

Foglalkozás:

1999-2011 nyelvtanár (ZMNE Nyelvintézet)
fedélzeti matróz (M/V Albatross, Woods Hole MA)
fedélzeti matróz (M/V Sopron, Budapest)
biztonsági igazgató (Bagdad)

1979-1999 Egyesült Államok Hadseregének tiszthelyettese (1999-től nyugállományban)
legmagasabb rendfokozat: Sergeant First Class (főtörzsőrmester)

Beosztások:

1995-1999 On-Site Inspection Agency, Frankfurt, fegyverzetellenőr
1993-1995 18. Felderítő Zászlóalj, Augsburg, műveleti tiszthelyettes
1992-1993 US Különleges Műveleti Parancsnokság, Ft Bragg, számítástechnikai előadó
1991-1992 4. Lélektani Hadviselési Dandár, század vezénylő zászlós
1987-1991 Katonai Nyelvintézet, Monterey CA, szakaszparancsnok, oktató
1984-1987 18. Felderítő Zászlóalj, München, felderítő tiszthelyettes
1979-1983 82. Ejtőernyős Hadosztály, lövész, géppuskás

Tudományos társasági tagság:

2009-től Magyar Hadtudományi Társaság

Tudományos elismerés:

2009. Magyar Hadtudományi Társaság éves pályázata, I. díj.